

KOMISIJAS LĒMUMS**(2009. gada 13. jūlijs)****par RATP pensiju shēmas finansēšanas reformu (valsts atbalsts C 42/07 (ex N 428/06)), ko Francija paredz īstenot RATP labā**

(izziņots ar dokumenta numuru C(2009) 5505)

(Autentisks ir tikai teksts franču valodā)**(Dokuments attiecas uz EEZ)**

(2009/945/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 88. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

uzaicinājusi ieinteresētās personas iesniegt savus apsvērumus saskaņā ar iepriekš minētajiem pantiem⁽¹⁾ un ņemot vērā šos apsvērumus,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

- (1) Francija ar 2006. gada 29. jūnija vēstuli paziņoja Komisijai par RATP pensiju shēmas finansēšanas reformu. Ar 2006. gada 29. septembra, 2006. gada 15. decembra un 2007. gada 4. aprīļa vēstuli tā Komisijai sniedza papildu informāciju.
- (2) Ar 2007. gada 10. oktobra vēstuli Komisija informēja Franciju par savu lēmumu pret šo pasākumu uzsākt EK līguma 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru (turpmāk – “lēmums par procedūras uzsākšanu”).
- (3) Lēmums par procedūras uzsākšanu 2008. gada 15. janvārī tika publicēts Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī⁽²⁾.
- (4) Francijas iestādes 2008. gada 22. janvārī iesniedza savus apsvērumus.

⁽¹⁾ OV C 9, 15.1.2008., 13. lpp.⁽²⁾ Sk. 1. zemsvītras piezīmi.

- (5) 2008. gada 19. februārī Komisija saņēma vienas ieinteresētās personas apsvērumus. Tā šos apsvērumus nosūtīja Francijai, dodot tai iespēju tos komentēt, un tās komentārus saņēma ar 2008. gada 3. aprīļa vēstuli.

- (6) 2008. gada 23. aprīlī Francijas iestādes informēja Komisiju par to, ka Francijas valdība 2007. gada rudenī ir uzsākusi valsts uzņēmumu īpašo pensiju shēmu un tostarp RATP personāla pensiju shēmas reformu.

- (7) Komisija 2009. gada 6. janvārī Francijas iestādēm nosūtīja pieprasījumu sniegt papildu ziņas, un tās atbildēja ar 2009. gada 3. marta vēstuli.

2. SAŅĒMĒJA APRAKSTS

- (8) *Régie Autonome des Transports Parisiens* (Parīzes sabiedriskā transporta pārvalde, turpmāk – RATP) ir Francijas valsts uzņēmums, kas pilnībā pieder Francijas valstij. Tas tika izveidots ar 1948. gada 21. marta Likumu Nr. 48-506 par pasažieru transporta reorganizāciju un koordināciju Parīzes reģionā⁽³⁾, un tā uzdevums ir “tam uzticēto sabiedriskā pasažieru transporta tīklu un līniju apsaimniekošana”⁽⁴⁾.
- (9) Ar šo likumu RATP darbība tika ierobežota, to attiecinot tikai uz Parīzes reģiona sabiedriskā transporta darbību. Saskaņā ar 1948. gada 21. marta Likuma Nr. 48-5067. pantu RATP uzdevums ir “apsaimniekot Parīzes pilsētas un Sēnas departamenta sabiedriskā transporta tīklus un Sēnas un Uāzas un Sēnas un Marnas līnijas, kas agrāk piešķirtas vai iznomātas uzņēmumam *Compagnie du chemin de fer métropolitain* vai uzņēmumam *Société des transports en commun de la région parisienne*”. Šāda situācija tika vēlreiz apstiprināta ar iepriekš minēto 1959. gada 7. janvāra Rikojumu Nr. 59-151.

⁽³⁾ 1948. gada 26. marta un 3. aprīļa Francijas Republikas Oficiālais Vēstnesis.⁽⁴⁾ 2. pants 1959. gada 7. janvāra Rikojumā Nr. 59-151 par pasažieru transporta organizāciju Parīzes reģionā (1959. gada 10. janvāra Francijas Republikas Oficiālais Vēstnesis), ar kuru grozīja iepriekš minēto 1948. gada likumu.

- (10) Tomēr RATP ir iespēja ar savu meitasuzņēmumu starpniecību piedāvāt pakalpojumus ārpus Ildefransas⁽⁵⁾. RATP meitasuzņēmumi, kas izveidoti kā akciju sabiedrības, šodien ir apvienoti trīs lielās grupās, kurās tiek nodarbinātas apmēram 2 050 personas, no kurām 170 ir norīkojies mātesuzņēmums:
- transporta grupa, kuru vada RATP *Développement SA* un kuras konsolidētais apgrozījums 2005. finanšu gadā bija EUR 57 miljoni, no kuriem EUR 4,7 miljoni atbilst starptautiskajai darbībai un EUR 3,1 miljoni – reģioniem (Francija bez Ildefransas),
  - inženierijas grupa, kuru vada RATP *International SA* un kuras konsolidētais apgrozījums 2005. finanšu gadā bija EUR 86 miljoni, un kuras darbības lielākā daļa, proti, gandrīz 80 %, notiek ārvalstīs, bet pārējā darbība, kas norisinās Francijā, galvenokārt notiek ārpus Ildefransas,
  - telpu apsaimniekošanas grupa, kurā galvenokārt apvienoti meitasuzņēmumi, kas nodarbojas ar ne kustamā īpašuma attīstību (uz zemes gabaliem, ko pārvalda RATP), komercietelpu izmantošanu metro stacijās un telekomunikāciju darbībām, un kuras konsolidētais apgrozījums 2005. finanšu gadā bija EUR 33 miljoni, kas gūti tikai un vienīgi Ildefransā.
- (11) RATP grupa kopā nodarbina apmēram 46 050 personu, no kurām 44 000 personas RATP strādā kā saskaņā ar uzņēmuma iekšējo reglamentu nodarbināti darbinieki, bet atlikusī daļa jeb 2 050 personas strādā RATP meitasuzņēmumos.
- (12) “Saskaņā ar uzņēmuma iekšējo reglamentu nodarbinātu” darbinieku darba nosacījumi ir normatīvā ceļā noteikti RATP darbinieku reglamentā⁽⁶⁾. Savukārt to 2 050

⁽⁵⁾ Tiesību aktos šī iespēja ir saistīta ar šādiem nosacījumiem: “Ārpus Ildefransas un ārvalstīs uzņēmums *Régie autonome des transports parisiens* var arī veidot, attīstīt un apsaimniekot sabiedriskā pasažieru transporta tīklus un līnijas, savstarpēji ievērojot konkurences noteikumus. Šiem meitasuzņēmumiem ir akciju sabiedrības (*société anonyme*) statuss. To finansiālā pārvaldība ir neatkarīga, ievērojot grupas mērķus; tie cita starpā nevar saņemt subsīdijas, ko valsts, Ildefransas Transporta arodbiedrība un pārējās publiskās organizācijas piešķir saistībā ar transporta darbību un ieguldījumiem transportā Ildefransas reģionā.”

⁽⁶⁾ RATP personāla reglamentā ir noteikti algoto darbinieku klasifikācijas principi, kā arī noteikumi, kas saistīti ar noteiktām situācijām, no kurām galvenās ir šādas:

- pienākumu pildīšanas izbeigšana, kurā precizēti noteikumi, kas jāpiemēro aiziešanas, atlaišanas vai atsaukšanas gadījumā,
- atvaļinājumi (īkgadējie atvaļinājumi, ar ģimenes apstākļiem saistītie atvaļinājumi utt.),
- paaugstināšanas kārtība.

Pirms īpašās pensiju shēmas reformas RATP personāla reglamentā, proti, tā 51. pantā, bija paredzēti nosacījumi arī pensijas saņemšanai, ievērojot pensijā aizgājušo personu reglamentu. 2008. gada 1. jūlijā to atcēla (2008. gada 30. jūnija Dekrēta Nr. 2008-637 52. pants).

personu darba nosacījumi, kuras strādā RATP meitasuzņēmumos, ir noteikti ar kolektīviem līgumiem, un uz tām tādēļ neattiecas RATP darbinieku reglaments.

3. ILDEFRANSAS SABIEDRISKĀ TRANSPORTA TIRGUS APRAKSTS

- (13) Ildefransas sabiedriskā transporta tirgus šodien nav atvērts konkurencei. Licences sabiedriskā transporta līniju apsaimniekošanai tika izdotas atbilstoši procedūrai, kas paredzēta 1959. gada 7. janvāra Dekrētā Nr. 59-157 par pasažieru transporta organizēšanu Ildefransas reģionā⁽⁷⁾, ar kuru sabiedriskā transporta tirgus Ildefransā tika sadalīts starp RATP un lielu skaitu mazu privāto operatoru, kas tolaik vēsturiski darbojās Ildefransas reģionā.
- (14) Papildus RATP sabiedriskā transporta pakalpojumus Ildefransā sniedz apmēram simts uzņēmumu. Šie uzņēmumi ir SNCF, kā arī privātie operatori, kas apvienojušies apvienībā *OPTILE* (apmēram 95 uzņēmumi, no kuriem trīs ir lieli autobusu pārvadājumu operatori: *Veolia Transport*, *Keolis* un *Transdev*).
- (15) Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 23. oktobra Regulā (EK) Nr. 1370/2007 par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1191/69 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 1107/70⁽⁸⁾ (turpmāk – Regula (EK) Nr. 1370/2007), ir paredzēta sabiedriskā transporta tirgus pakāpeniska atvēršana. Saskaņā ar tās 12. pantu tā stāsies spēkā 2009. gada 3. decembrī.

4. RATP DARBINIEKU ĪPAŠĀS PENSIJU SHĒMAS PABALSTI PIRMS UN PĒC PAZIŅOTĀS REFORMAS

- (16) RATP pensiju shēma ir paredzēta iepriekš minētā 1948. gada 21. marta Likuma Nr. 48-50631. pantā, kas papildināts ar 1959. gada 23. septembra Dekrētu Nr. 59-1091 par RATP statūtiem⁽⁹⁾.
- (17) RATP darbinieku pensiju shēma ir speciālā shēma Sociālās drošības kodeksa L. 711-1 un R. 711-1. panta nozīmē, kura ietver īpašas priekšrocības, salīdzinot ar vispārējo tiesību pensiju shēmām. Runa ir par normatīvu shēmu, tas ir, tādu shēmu, ko valsts noteikusi administratīvā ceļā. Turklāt arī uz parametru attīstību, iemaksām un pabalstiem attiecas normatīvo aktu noteikumi.

⁽⁷⁾ 1959. gada 10. janvāra *Francijas Republikas Oficiālais Vēstnesis*.

⁽⁸⁾ OV L 315, 3.12.2007., 1. lpp.

⁽⁹⁾ 1959. gada 24. septembra *Francijas Republikas Oficiālais Vēstnesis*.

- (18) Līdz 2008. gada 15. janvārim RATP darbinieku īpašās pensiju shēmas galvenās īpatnības, salīdzinot ar vispārējo tiesību shēmām, attiecās uz pensijas tiesību aprēķināšanas kārtību un pensiju izmaksu.
- (19) Šajā ziņā vispārējo tiesību pensiju shēmas paredzēja, ka pensijas summu aprēķina, pamatojoties uz visa darba stāža vai darba stāža daļas vidējo algu. Šī summa ir atkarīga arī no apdrošināšanas ilguma vai vecuma un samazinājuma vai palielinājuma, ko piemēro tad, ja nav sasniegtas vai ir pārsniegtas vērtības, kuras noteiktas attiecībā uz abiem šiem kritērijiem. Piemēram, saskaņā ar vispārējo shēmu pensiju aprēķina, pamatojoties uz darba stāža 25 vislabāko gadu (ievērojot gada algas maksimālo apjomu) vidējās algas (ieskaitot prēmijas), un šai algai piemērojamā likme ir 50 % (pilnā likme), ja apdrošinātā persona var apliecināt vismaz 40 apdrošināšanas gadus.
- (20) Savukārt RATP pensiju shēma paredzēja, ka saskaņā ar uzņēmuma iekšējo reglamentu nodarbinātiem darbiniekiem par katru apdrošināšanas gadu ir tiesības uz 2 % no pamatalgas, neskaitot prēmijas, kas saņemta darbības pēdējo sešu mēnešu laikā, taču kopā nepārsniedzot 37,5 gadus. Tādējādi RATP darbinieks pēc 37,5 darba gadiem saņemta pensiju, kas atbilst 75 % no viņa pēdējās algas, neskaitot prēmijas, jeb gandrīz 64,5 % no viņa pēdējās algas, ieskaitot prēmijas.
- (21) Pamatprincipus reformai, kuru ar 2003. gada 21. augusta likumu ⁽¹⁰⁾ īstenoja gandrīz visām Francijas pensiju bāzes shēmām, attiecināja uz RATP īpašo pensiju shēmu ar 2008. gada 15. janvāra Dekrētu 2008-48 ⁽¹¹⁾, 2008. gada 30. jūnija Dekrētu 2008-637 ⁽¹²⁾ un 2008. gada 30. decembra Dekrētu 2008-1514 ⁽¹³⁾. Viens no šīs reformas mērķiem ir īpašās shēmas saskaņot ar vispārējo tiesību noteikumiem attiecībā uz privātā sektora algoto darbinieku un ierēdņu bāzes shēmām. Runājot par RATP īpašo shēmu, pilnas likmes pensijas saņemšanai nepieciešamais iemaksu ilgums tiek pakāpeniski palielināts, lai 2012. gadā sasniegtu 40 gadus, bet pēc tam katra gada 1. jūlijā tiek palielināts par vienu ceturksni, kamēr tiek sasniegts ilgums, kas nepieciešams saskaņā ar vispārējo shēmu un civildienesta shēmu (tādējādi 41 gada ilgums, ko 2012. gadā piemēro vispārējai shēmai un civildienesta shēmai, 2016. gadā jāsasniedz arī īpašajai shēmai).
- 5. RATP DARBINIEKU PENSIJU SHĒMAS FINANSĒŠANA PIRMS UN PĒC PAZIŅOTĀS REFORMAS**
- (22) RATP darbinieku pensiju shēma ir pārdalīšanas shēma, kurā iemaksas, ko aktīvie darbinieki veic par vecuma apdrošināšanu, tiek tūlīt izmantotas pensiju maksāšanai pensijā aizgājušajiem ⁽¹⁴⁾.
- (23) Līdz 2005. gada 31. decembrim uzņēmums RATP bija juridiski atbildīgs par īpašās pensiju shēmas saistībām. Saskaņā ar iepriekš minētā 1948. gada likuma 20. pantu RATP bija pienākums nodrošināt savas īpašās pensiju shēmas finansiālo līdzsvaru.
- (24) Šīs īpašās pensiju shēmas pārvaldību veica RATP pensiju dienests, kas bija daļa no RATP juridiskās personības. Šis dienests iekasēja iemaksas, ko veica RATP aktīvie darbinieki un pats RATP kā darba devējs, un izmaksāja pensijas shēmas tiesīgajām personām. Pensiju iemaksu likmes (algoto darbinieku iemaksu likme 7,85 % apmērā, bet darba devēju – 15,34 % apmērā) bija zemākas nekā iemaksu likmes saskaņā ar vispārējām tiesībām (algoto darbinieku iemaksu likme 12 % apmērā, bet darba devēju – 18 % apmērā).
- (25) Vairāku gadu laikā RATP pensiju shēmā pastāvēja strukturāls deficīts, ko izraisīja tādi iemesli kā demogrāfiskā līdzsvara trūkums starp aktīvajiem darbiniekiem un pensijā aizgājušajām personām, īpašās priekšrocības salīdzinājumā ar vispārējo shēmu un – līdz 2005. gada 31. decembrim – pensijas iemaksu likmju normētā fiksācija. Šos RATP pensiju shēmas secīgos deficitus sedza valsts, iejaucoties saskaņā ar iepriekš minētā 1959. gada 7. janvāra rikojuma 2. pantu un 1959. gada 7. janvāra dekrētu.
- (26) 2006. gada 29. jūnijā Francija paziņoja par RATP pensiju shēmas finansēšanas reformu. Kā norādīja Francijas iestādes, šī reforma ir saistīta ar Ildefransas pilsētas transporta institucionālā konteksta attīstību, kas īstenoja pēdējo desmit gadu laikā, un ar to, ka tiek gatavota pilsētas transporta atvēršana konkurencei.

⁽¹⁰⁾ 2003. gada 21. augusta Likums Nr. 2003-775 par pensiju reformu.

⁽¹¹⁾ 2008. gada 15. janvāra Dekrēts Nr. 2008-48 attiecībā uz *Régie autonome des transports parisiens* personāla īpašo pensiju shēmu.

⁽¹²⁾ 2008. gada 30. jūnija Dekrēts Nr. 2008-637 par *Régie autonome des transports parisiens* personāla pensiju nolikumu.

⁽¹³⁾ 2008. gada 30. decembra Dekrēts Nr. 2008-1514 attiecībā uz dažām īpašām sociālās drošības shēmām un papildu sociālās drošības pensiju shēmu par labu valsts un publisko organizāciju ārštata darbiniekiem.

(27) Paziņotā reforma tiek veikta divos posmos.

⁽¹⁴⁾ Pensiju shēmas finansēšana ar pārdalīšanu balstās uz svarīgu solidaritāti starp paaudzēm. Tās finansiālais līdzsvars ir atkarīgs no iemaksu veicēju un pensijā aizgājušo personu skaita. Tādēļ ieņēmumu palielināšanās un aktīvo iedzīvotāju skaita pieauguma temps ir divi galvenie attīstības faktori.

5.1. PENSIJĀ AIZGĀJUŠO RATP DARBINIEKU FONDA
IZVEIDE 2006. GADA 1. JANVĀRĪ

(28) Ar 2005. gada 26. decembra Dekrēta Nr. 2005-1635⁽¹⁵⁾ 1. pantu 2006. gada 1. janvārī tika izveidots RATP darbinieku pensiju fonds (turpmāk – CRP-RATP).

(29) CRP-RATP ir privāttiesību sociālās drošības struktūras statuss, kam ir juridiskā personība un juridiska un finansiāla neatkarība no RATP. Saskaņā ar Sociālās drošības kodeksa L711-1. pantu CRP-RATP ir piešķirtas visas funkcijas, kas noteiktas minētā kodeksa L111-1. pantā, kurā cita starpā minēts, ka sociālās drošības organizatoriskās struktūras pamatā ir nacionālās solidaritātes princips. Uz to attiecas Sociālās drošības kodeksa noteikumi, kas piemērojami visiem neatkarīgajiem pensiju fondiem. Tas ir pakļauts kontrolei, ko īsteno valsts kompetentās iestādes, kuras pārstāv valdības pilnvarnieki.

(30) Tā izveides dienā CRP-RATP uzņēmuma RATP vietā kļūva par vienīgo juridisko debitoru attiecībā uz to darbinieku vecuma pensijām, kuriem ir uzņēmuma iekšējā reglamentā paredzētas darba vietas.

(31) Tādējādi CRP-RATP kopš 2006. gada 1. janvāra saņem no saistībām atbrīvojošu RATP iemaksu, kas atbilst iemaksām, ko veic īpašās shēmas aktīvie dalībnieki, un tās kā darba devēja iemaksai. Turklāt no tā paša datuma tika palielināts arī šo iemaksu līmenis, sasniedzot vispārējo tiesību līmeni⁽¹⁶⁾. Papildus šiem sociālajiem pensiju maksājumiem CRP-RATP no valsts saņem maksājumu, kas paredzēts kontu līdzsvarošanai. Ar šo līdzsvara maksājumu tiek finansēts gan īpašās shēmas demogrāfiskais deficīts, gan ar šo shēmu saistītās pensiju tiesības. 2006. un 2007. gadā valsts iemaksāja līdzsvara subsīdiju, attiecīgi, EUR 390,11 miljonu un EUR 414 miljonu apmērā.

5.2. RATP ĪPAŠĀS SHĒMAS BĀZES TIESĪBU FINANSIĀLĀ
SEGŠANA NO VISPĀRĒJO TIESĪBU SHĒMĀM

(32) Iepriekš minētā 2005. gada 26. decembra Dekrēta Nr. 2005-1635 18. pantā ir paredzēts, ka daļu no pensiju tiesībām saskaņā ar RATP darbinieku īpašo pensiju

shēmu CRP-RATP var finansiāli segt no vispārējo tiesību shēmām (CNAV⁽¹⁷⁾ un ARGIC⁽¹⁸⁾/ARRCO⁽¹⁹⁾)⁽²⁰⁾, tas ir, CRP-RATP pensiju operācijas tehniskā ziņā pārcelt uz vispārējo tiesību shēmām (turpmāk – uzņemošās shēmas).

(33) Mērķis RATP īpašās pensiju shēmas tiesību vienas daļas segšanai no vispārējo tiesību shēmām ir iedarbināt starppaaudžu un starpprofesiju solidaritātes mehānismu, izmantojot ievērojami plašāku demogrāfisko bāzi, un kopumā nodrošināt to obligāto pensiju shēmu finansēšanas pastāvīgumu, kuras finansē saskaņā ar pārdalīšanas principu.

Līdz segšanas operācijas datumam iegūtās bāzes tiesības

(34) Saskaņā ar Sociālās drošības kodeksa L222-6. pantu kādas īpašās pensiju shēmas vai jebkādas citas pensiju shēmas segšana no vispārējo tiesību shēmām var notikt attiecībā uz tādu saskaņā ar īpašajām shēmām izmaksāto pabalstu daļu, kas ir līdzvērtīga vecuma apdrošināšanas pabalstiem, kurus izmaksā vispārējo shēmu algotajiem darbiniekiem.

(35) Saskaņā ar tādu pensiju shēmu, kuras pamatā ir pārdalīšana, pensijas tiesības, kas agrāk iegūtas kādā citā shēmā (un tātad saskaņā ar citiem kritērijiem), uzņemošajā shēmā tiek pārceltas, šīs iegūtās tiesības aprēķinot atbilstoši uzņemošās shēmas noteikumiem, it kā tiesīgās personas (pensionāri, aktīvie darbinieki un tiesību pārmantotāji) visu savu darba stāžu būtu strādājušas uzņemošajā shēmā.

⁽¹⁷⁾ CNAV: Caisse Nationale d'Assurance Vieillesse – Valsts vecuma apdrošināšanas fonds.

⁽¹⁸⁾ AGIRC: Association générale des institutions de retraite des cadres – Darbinieku pensiju institūciju vispārējā apvienība.

⁽¹⁹⁾ ARRCO: Association pour le régime de retraite complémentaire des salariés – Algoto darbinieku papildu pensiju shēmas apvienība.

⁽²⁰⁾ Šāda veida finansiālā segšana paredz īpašās shēmas un tās noteikumu saglabāšanu. Ar to tiek mēģināts panākt, lai pensiju saistības varētu izņemt no to uzņēmumu bilances, uz kuriem attiecas šāda operācija. Šāda veida segšana atšķirtībā no iekļaušanas izslēdz jebkādu tiešu saikni starp vispārējo tiesību shēmām un uzņēmumiem, algotajiem darbiniekiem un pensijā aizgājušajām personām, kas pieder grupai, uz kuru attiecas šāda segšana. Izmantojot šādu "aizsega" struktūru, kas izveidota starp uzņēmumiem un algotajiem darbiniekiem nozarē, kurai tiek veikta šāda segšana, no vienas puses, un vispārējo tiesību shēmām, no otras puses, ar šādu segšanu tiek tikai virzītas kopējās finansiālās plūsmas, kuru pamatā ir "virtuālas" operācijas. Tās ir "virtuālas" tādā nozīmē, ka attiecīgajiem darbiniekiem nav nekādās tiesas juridiskas vai administratīvas saiknes ar uzņemošo shēmu un ka, lai noteiktu viņu pensijas tiesības un izvērtētu maksājamās pensijas, viņiem joprojām piemēro tikai un vienīgi īpašās shēmas regulējumu.

⁽¹⁵⁾ 2005. gada 26. decembra Dekrēts Nr. 2005-1635 attiecībā uz Régie autonome des transports parisiens personāla pensiju fondu.

⁽¹⁶⁾ 2005. gada 26. decembra Dekrēts Nr. 2005-1638, ar ko nosaka līmeni iemaksām, kuras veicamas Régie autonome des transports parisiens personāla pensiju fondā.

- (36) Konkrētajā gadījumā Francijas iestādes ir aprēķinājušas bāzes tiesības, proti, tās, kas atbilst pensijas maksājumiem, kuri aprēķināti saskaņā ar uzņemošo shēmu noteikumiem un kurus šīs shēmas pārņems ⁽²¹⁾. Uzņemošās shēmas var pārņemt tikai šādi noteiktās bāzes tiesības.
- (37) Sociālās drošības kodeksa 222-6. pantā ir arī noteikts, ka īpašās shēmas segšanā ir jāievēro princips, kas attiecībā uz uzņemošās shēmas sociāli apdrošinātajām personām paredz operācijas stingru finansiālo neitralitāti. Citiem vārdiem sakot, īpašās shēmas finansiālā segšana no vispārējo tiesību shēmām nedrīkst nekādā veidā pasliktināt uzņemošo shēmu finansiālo stāvokli.
- (38) Šajā posmā izmanto svērumu, kura uzdevums ir noteikt, kāda šo agrāko pensijas tiesību proporcija tiek patiešām apstiprināta segšanas laikā, lai stingri ievērotu iepriekš minēto finansiālās neitralitātes principu. Konceptuālā ziņā ar šo svērumu tās grupas pensiju saistības, kurai tiek veikta segšana, tiek salīdzinātas ar vispārējās shēmas pensiju saistībām ⁽²²⁾. Pēc tam uzņemošā shēma nosaka, kāda pārjaunoto agrāko tiesību pārņemšanas proporcija nodrošina šīs saistību attiecības līdzvērtību – atbilstoši šai apstiprināšanas likmei uzņemošā shēma pensijas tiesības pārņem “bez maksas”.
- (39) Ja pārjaunoto iegūto tiesību apstiprināšanas likme, ko noteikusi uzņemošā shēma, ir mazāka nekā 100 %, tad šī shēma var segtajai shēmai piedāvāt apstiprināt 100 % no šīm tiesībām, veicot tiesību saglabāšanas iemaksu maksājumu (jeb “kompensāciju”).
- (40) Kompensāciju aprēķināšanas metodes mērķis ir nodrošināt, lai netiktu mainīts uzņemošās shēmas *ex ante* plānotais stāvoklis. Ja šis svēruma ir plānots, kompensācijas summa ir vienāda ar ikgadējo sākotnējo tiesību aktualizēto neto vērtību. Ikgadējās sākotnējās tiesības ir tās, ar kurām attiecībā uz papildu tiesībām (tas ir, tām,
- (21) Īpašo shēmu konkrētās tiesības jeb “īpašās” tiesības būtībā atbilst starpībai starp iegūtajām pensijas tiesībām, ko izmaksā saskaņā ar RATP īpašo shēmu, un daļu, kas atbilst pabalstiem, kurus izmaksā saskaņā ar vispārējām tiesībām vai pamata tiesībām. Tātad RATP īpašās shēmas “īpašās” tiesības atbilst pensijas tiesībām, kas pārņiedz tiesības, kuras parasti tiek piešķirtas saskaņā ar vispārējo tiesību shēmām. Par īpašās shēmas konkrētajām tiesībām, kuras turklāt tiks pakāpeniski likvidētas līdz ar īpašo pensiju shēmu reformu (sk. šā lēmuma 21. apsvērumu), atbildīga joprojām būs CRP-RATP.
- (22) Atšķirības starp abu shēmu saistību attiecībām ir atkarīgas, no vienas puses, no atalgojumu līmeņa un struktūras atšķirībām (kas ietekmē pensijas saistības) un, no otras puses, no demogrāfiskajām atšķirībām (piemēram, proporcionāli mazāka iemaksu veicēju bāze, kas ietekmē iemaksu summu).
- kas pārņiedz bez maksas pārņemtās tiesības), ko pārņemusī uzņemošā shēma, tiek katru gadu vienādotā saistību attiecība starp iekļauto shēmu un uzņemošo shēmu.
- (41) Ja uzņemošās shēmas finansiālajā stāvoklī pastāv strukturāls deficīts, tad aprēķināšanas metode nedrīkst pastiprināt šo līdzsvara trūkuma tendenci, bet tai tā nav jāmazina, prasot, lai pārceltā grupa nodrošinātu provizorisku tehnisko līdzsvaru.
- (42) Konkrētajā gadījumā, tā kā RATP demogrāfiskā struktūra nav tik laba kā vispārējo tiesību pensiju shēmām piederoša vidēja Francijas uzņēmuma demogrāfiskā struktūra, RATP darbinieku īpašās pensiju shēmas bāzes tiesību pilnīgai segšanai no vispārējo tiesību shēmām ir nepieciešams, lai uzņemošajām shēmām tiktu maksātas kompensācijas, tas ir, ārkārtas, vienreizēji un no saistībām atbrīvojoši maksājumi.
- (43) Francijas iestādes ir sīki izklāstījušas šo kompensāciju aprēķināšanas metodes. Aprēķini tiks veikti saskaņā ar īstenošanas brīdī pastāvošajām parametru vērtībām. Šie parametri ir šādi:
- iemaksu likmes un bāzes, kas ļauj aprēķināt dotācijas rezervēm, kuras vajadzīgas papildu shēmām,
  - pārjaunināšanas likmes un, iespējams, mirstības tabula, kas mainās atkarībā no ekonomiskajiem apstākļiem.
- (44) Francijas iestādes šajā posmā uzskata, ka maksājamās kompensācijas ir šādas:
- kompensācijai, kura maksājama *Caisse nationale d'assurance vieillesse (CNAV)*, kas pārvalda sociālās drošības īpašo shēmu, vajadzētu būt apmēram [no EUR 400 miljoniem līdz EUR 800 miljoniem] (*),
  - kompensācijām, kas kā līdzdalība šo shēmu tehniskajās rezervēs maksājamas vispārējo tiesību papildu shēmām, kuras pārvalda *AGIRC-ARRCO*, vajadzētu būt apmēram [no EUR 80 miljoniem līdz EUR 300 miljoniem].
- (45) Francijas valdība paredz pārņemt no CRP-RATP šo kompensāciju maksāšanu vispārējo tiesību shēmām, lai nodrošinātu finansiālo neitralitāti RATP īpašās shēmas segšanai no šīm uzņemošajām shēmām.

(*) Uz šo informāciju attiecas profesionālais noslēpums.

Bāzes tiesības, kas iegūtas pēc segšanas operācijas

- (46) Attiecībā uz bāzes tiesībām, kas iegūtas pēc segšanas operācijas, ir paredzēts, ka par vispārējās shēmas un papildu shēmu darbību RATP un tā darbinieki maksā vispārējo tiesību pensijas iemaksas.

6. IEMESLI, KURU DĒĻ TIKA PIENĒMTS LĒMUMS PAR PROCEDŪRAS UZSĀKŠANU

- (47) Savā lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija pauda šaubas par paziņotās reformas saderību ar kopējo tirgu. Komisija norādīja, ka procedūras mērķis ir noteikt, vai paziņotā shēma ir uzskatāma par atbalstu RATP.
- (48) Pirmkārt, Komisijai radās noteikti jautājumi attiecībā uz ciešo saikni starp CRP-RATP izveidi un operāciju, kas paredzēja segšanu no vispārējo tiesību shēmām, un tā uzskatīja, ka ir jāpārbauda, vai šāda veida bāzes tiesību segšana nav uzskatāma par valsts atbalstu par labu RATP.
- (49) Tālāk, Komisija pauda šaubas par izteikumu, ka tas, ka valsts finansē RATP pensiju shēmas īpašās tiesības, nav uzskatāms par valsts atbalstu un ka tas attiecīgā gadījumā ir saderīgi ar kopējo tirgu.
- (50) Visbeidzot, Komisija pauda šaubas par paziņotās reformas nepieciešamību un tās proporcionalitāti attiecībā pret vispārējām interesēm. Attiecībā uz paziņotās reformas nepieciešamību Komisijai radās noteikti jautājumi attiecībā uz sabiedriskā transporta tirgus reālu un faktiski atvēršanu Parīzes reģionā, kā arī attiecībā uz to RATP juridisko un faktiski stāvokli raksturojošo apstākļu izskaušanu, kuri varētu kavēt reālu konkurenci. Komisija pauda šaubas arī par paziņotās reformas proporcionalitāti, būtībā norādot, ka tā attieksies arī uz to darbinieku īpašajām pensijas tiesībām, kuri tiks pieņemti darbā pēc tās īstenošanas.
- (51) Savukārt savā 2007. gada 10. oktobra lēmumā Komisija secināja, ka tas, ka valsts finansē RATP pensiju shēmas deficītu 1995.–2005. gada laika posmā, ir uzskatāms par valsts atbalstu, ievērojot 1. panta b) punkta iii) apakšpunktu Padomes 1999. gada 22. marta Regulā (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai ⁽²³⁾ (sk. šā lēmuma 15. apsvērumu).
- (52) Komisija arī uzskatīja, ka CRP-RATP nav piemērojams EK līguma 87. pants, jo tas nav uzņēmums (minētā lēmuma 67. apsvērumā).

- (53) Komisija, visbeidzot, norādīja, ka garantija, ko Francijas valsts piešķirusi īpašās shēmas tiesīgajām personām, dod tiešu labumu RATP darbiniekiem, nevis pašam RATP un ka tādēļ to nevar klasificēt kā atsevišķa uzņēmuma ekonomiskas priekšrocības (minētā lēmuma 70. apsvērumā).

7. FRANCIJAS IESTĀŽU ARGUMENTI PĒC PROCEDŪRAS UZSĀKŠANAS**Ievada piezīme**

- (54) Savā 2008. gada 22. janvāra vēstulē Francijas iestādes atgādina, ka no to viedokļa ar paziņoto reformu tiek institucionalizēts atbalsts personām, nevis uzņēmumam RATP un ka to tādēļ nevar uzskatīt par valsts atbalstu par labu RATP. Turklāt Francijas iestādes uzskata, ka pat tad, ja reālais labuma guvējs no paziņotās reformas būtu RATP, minētā reforma nevar nedz iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm, nedz kropļot konkurenci, jo RATP darbojas tikai vienā tirgū, proti, pilsētas sabiedriskā transporta tirgū Ildefransā, kas vēl nav atvērts konkurencei, un reforma nekādā veidā neietekmē RATP meitasuzņēmumu darbību vai tirgus, kuros tās darbojas.

Par bāzes tiesību segšanu

- (55) Francijas iestādes uzskata, ka CRP-RATP segšana no vispārējās shēmas neietver valsts atbalsta aspektus par labu RATP, jo RATP negūst nekādu labumu.
- (56) Francijas iestādes pirmkārt uzskata, ka "reformas otrais posms, tas ir, kompensāciju samaksa un bāzes tiesību finansēšanas pārceļšana no CRP-RATP uz CNAV un AGIRC-ARRCO, vairs neietekmē RATP ekonomisko stāvokli" – kā Komisija pati norādījusi lēmuma par procedūras uzsākšanu 69. apsvērumā.
- (57) Turklāt Francijas iestādes uzskata, ka RATP saistības, kas atbilst bāzes tiesībām, nav izmaksas, kuras parasti radītu slogu tās budžetam Kopienas judikatūras nozīmē. Pēc Francijas iestāžu domām Francijas uzņēmumu finanšu resursiem tiešām parasti rada slogu no saistībām atbrīvojošās iemaksas vispārējo tiesību pensiju fondos, bet nevis pensiju maksāšanas saistības pret aktīvajiem darbiniekiem un pensijā aizgājušajām personām, kā tas bija RATP gadījumā, kam līdz paziņotajai reformai bija pašam savs pensiju dienests. Tādēļ tad, ja to papildina atbrīvojošās iemaksas veikšana atbilstoši vispārējām tiesībām, CRP-RATP segšana no vispārējās shēmas un tas, ka valsts maksā kompensācijas vispārējai shēmai, nerada tādas sekas, ka RATP varētu izvairīties no izmaksām, kam parasti būtu jārada slogs uzņēmuma finanšu resursiem.

⁽²³⁾ OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.

(58) Visbeidzot, Francijas iestādes uzskata, ka tādēļ, ka īpašās shēmas izveidi 1948. gadā, kad tika izveidots RATP, noteica valsts, nebūtu loģiski, ka šim uzņēmumam būtu jāsedz kompensācijas, ko maksā par CRP-RATP segšanu no vispārējās shēmas.

Par īpašo tiesību finansēšanu

(59) Pirmkārt, Francijas iestādes norāda, ka judikatūra, kas paredz, ka izmaksas, kuras rodas saistībā ar kolektīvu līgumu, to būtības dēļ ir uzskatāmas par izmaksām, kas parasti rada slogu uzņēmuma budžetam, neatkarīgi no tā, vai uzņēmums šādu līgumu pieņēmis brīvprātīgi vai tas uz to attiecināts normatīvā vai likumdošanas ceļā⁽²⁴⁾, konkrētajā gadījumā nav piemērojams, jo RATP darbinieku pensijas shēma nav saistīta ar kolektīvu līgumu.

(60) Otrkārt, Francijas iestādes uzskata, ka īpašo tiesību pastāvēšana nerada nekādas priekšrocības RATP. Tas, ka RATP joprojām pieņem darbā saskaņā ar uzņēmuma iekšējo reglamentu nodarbinātus darbiniekus, kas saņem īpašās tiesības, nepierādot, ka īpašo tiesību pastāvēšana sniegtu RATP ekonomiskas priekšrocības.

(61) Treškārt, Francijas iestādes apgalvo, ka īpašo tiesību finansēšana no valsts līdzekļiem nav nekas cits kā kompensācija par izmaksām, kas RATP parasti nebūtu jāsedz. Francijas iestādes uzskata, ka secinājums, ka īpašo pensijas tiesību finansēšana nav valsts atbalsts, izriet no principiem, kuri Kopienas judikatūrā izstrādāti jau pašos Kopienas pirmsākumos, un spriedumi lietā *Combus*⁽²⁵⁾ un lietā *Enirisorse*⁽²⁶⁾ ir tikai visjaunākā šīs judikatūras ilustrācija.

Par paziņotās reformas saderību ar kopējo tirgu

(62) Francijas iestādes uzskata, ka gadījumā, ja Komisija uzskatītu, ka paziņotā reforma ietver valsts atbalsta elementus, minētā reforma jebkurā gadījumā būtu pilnīgi saderīga ar kopējo tirgu.

(63) Francijas iestādes apstiprina savu nostāju, proti, ka paziņotā reforma atbilst nenovēršamo izmaksu teorijai un atbilst konkurences principiem.

(64) Turklāt Francijas iestādes uzskata, ka jaunā pensiju tiesību finansēšana no 2006. gada ir nepieciešams un proporcionāls pasākums konkurences nodrošināšanai tirgū.

⁽²⁴⁾ Tiesas 1999. gada 5. oktobra spriedums lietā *Francija/Komisija*, C-251/97, Rec. I-6639,40. punkts.

⁽²⁵⁾ Pirmās instances tiesas 2004. gada 16. marta spriedums lietā *Danske Busvognmaend/Komisija*, T-157/01, Rec. II-917.

⁽²⁶⁾ Tiesas 2006. gada 23. marta spriedums lietā *Enirisorse SpA/SotaCRP-RATPbo SpA*, C-237/04, Rec. I-2843.

(65) Francijas iestādes uzskata, ka paziņotā reforma ir nepieciešama, jo tā tiek veikta pirms pilsētas transporta nozares atvēršanas konkurencei Ildefransā, kā paredzēts Regulā (EK) Nr. 1370/2007. Tā ļaus, no viena puses, novērst konkurences kropļojumus starp valsts un privātajiem operatoriem un, no otras puses, pilnībā likvidēt piekļuves šķēršļus, ko rada RATP pensiju finansēšanas veids.

(66) Attiecībā uz paziņotās reformas proporcionalitāti Francijas iestādes savā 2008. gada 23. aprīļa vēstulē Komisiju informēja par Francijas valdības uzsāktu RATP īpašās pensiju shēmas reformu, ar kuru RATP īpašā pensiju shēma tiek saskaņota ar noteikumiem, kas pastāv vispārējās tiesībās.

8. IEINTERESĒTO PERSONU APSVĒRUMI PĒC PROCEDŪRAS UZSĀKŠANAS

(67) Ar 2008. gada 13. februāra vēstuli RATP arodbiedrība SUD puda iebildumus pret Francijas iestāžu paziņoto projektu, jo tā vienīgais mērķis ir RATP pārveidošana par lielu starptautisku grupu, kuru interesē tikai peļņas gūšana. Šajā vēstulē RATP arodbiedrība SUD vērsa Komisijas uzmanību uz to, ka pēc tās domām RATP darbiniekiem nav privāttiesību algoto darbinieku statuss, uz kuriem attiecas darba kodekss.

(68) RATP arodbiedrība SUD arī apgalvo, ka RATP pensiju shēma bija jāizstrādā apvienotai komisijai, jo jābūt kolektīvām sarunām starp sociālajiem partneriem.

9. FRANCIJAS KOMENTĀRI PAR IEINTERESĒTO PERSONU APSVĒRUMIEM

(69) Attiecībā uz RATP darbiniekiem piemērojamo tiesisko režīmu Francijas iestādes savā 2008. gada 3. aprīļa vēstulē precizē, ka darba kodeksa noteikumi ir piemērojami RATP saskaņā ar uzņēmuma iekšējo reglamentu nodarbinātajiem darbiniekiem, izņemot tad, ja darba kodeksā vai judikatūrā ir nepārprotami noteikts, ka šie noteikumi minētajiem darbiniekiem nav piemērojami. Francija uzskata, ka ar to, ka pastāv šādi izņēmumi, nepietiek, lai teiktu, ka RATP darbiniekiem ir publisko tiesību darba attiecības.

(70) Francija arī norāda, ka 1960. gada 19. decembra Dekrētā Nr. 60-1362, ar kuru RATP apvienotajai komisijai tiek piešķirta kompetence attiecībā uz personāla statusu, pensiju shēma nav minēta. Francijas iestādes uzskata, ka RATP pensiju shēma nav izveidota ar kolektīvām sarunām, bet valsts to uzņēmumam RATP noteica administratīvā ceļā.

10. ŠĀ LĒMUMA DARBĪBAS JOMA

- (71) Šis lēmums attiecas uz jaunās pensiju finansēšanas shēmas saderību ar Kopienas noteikumiem par valsts atbalstu.
- (72) 2007. gada 10. oktobra procedūras uzsākšana un jo īpaši Francijas iestāžu komentāri ļāva Komisijai precizēt paziņotās reformas īstenošanas kārtību un tātad arī konstatēt trīs pasākumus, kas varētu ietvert valsts atbalsta elementus.
- (73) Pirmkārt, 2006. gada 1. janvārī CRP-RATP uzņēmuma RATP vietā kļuva par vienīgo juridisko debitoru attiecībā uz to darbinieku vecuma pensijām, kuriem ir uzņēmuma iekšējā reglamentā paredzētas darba vietas.
- (74) Otrkārt, kopš 2006. gada 1. janvāra valsts maksā CRP-RATP subsīdiju, kas paredzēta tās kontu līdzsvarošanai. Šī valsts subsīdija sedz demogrāfisko deficītu un RATP īpašās shēmas papildu izmaksas.
- (75) Treškārt, paziņotā reforma paredz, ka CRP-RATP var īpašās shēmas bāzes pensiju tiesības segt no vispārējo tiesību shēmām. Valsts uzņemsies atbildību par to kompensāciju samaksu, kas paredzēta, lai stingri ievērotu finansiālās neitralitātes principu saistībā ar CRP-RATP segšanu.

11. PIRMĀ PASĀKUMA VĒRTĒJUMS: CRP-RATP IZVEIDE

- (76) Komisija norāda, ka 2006. gada 1. janvārī CRP-RATP uzņēmuma RATP vietā kļuva par vienīgo juridisko debitoru attiecībā uz to darbinieku vecuma pensijām, kuriem ir uzņēmuma iekšējā reglamentā paredzētas darba vietas. Komisija vienlaikus arī konstatē, ka iemaksa, ko RATP saistībā ar pensijām veic CRP-RATP, ir kļuvusi par no saistībām atbrīvojošu maksājumu.
- (77) Komisija norāda, ka saskaņā ar sistēmu, kas pastāvēja pirms 2006. gada 1. janvāra, RATP bija juridiski atbildīgs par saistībām attiecībā uz īpašās shēmas pensijām. Šajā ziņā RATP darbinieku īpašās shēmas finansēšana paredzēja atkāpes no vispārējām tiesībām – RATP bija attiecīgās shēmas finansiālā līdzsvara garantētājs, un “darba devēja” iemaksa, ko RATP veica īpašajā shēmā, nebija atbrīvojoša no saistībām.
- (78) Tādēļ Komisija secina, ka paziņotajā reformā paredzēto noteikumu galvenās sekas ir tādas, ka “darba devēja” maksājumam, ko RATP veic par savu darbinieku

pensijām, tiek piešķirts no saistībām atbrīvojošs raksturs, to tādējādi atbrīvojot no vēsturiskā pienākuma nodrošināt īpašās shēmas līdzsvaru. Citiem vārdiem sakot, ar paziņoto reformu atbildība par attiecīgās īpašās shēmas finansiālo līdzsvaru tika pārcelta no RATP uz CRP-RATP un *in fine* uz valsti.

- (79) Komisija arī konstatē, ka tad, ja nebūtu paziņotās reformas, īpašās shēmas finansiālā līdzsvara nodrošināšanas pienākums, kas gūlās uz RATP, būtu pārtapis par saistībām attiecībā pret valsti, kuras grāmatvedības uzskaitē tiktu paredzētas tad, kad notiktu pāreja uz IFRS normām (*International Financial Reporting Standard, Normes Internationales d'Information Financière*), kuras RATP ir piemērojamas kopš 2007. gada 30. jūnija⁽²⁷⁾.
- (80) Komisija šajā stadijā vēlas uzsvērt, ka jautājums, kas rodas saistībā ar CRP-RATP izveidi, ir identisks problemātikai, kas radās saistībā ar uzņēmumā *La Poste* norīkoto valsts ierēdņu pensiju finansēšanas reformu⁽²⁸⁾. Tādēļ to, vai konkrētajā gadījumā attiecīgais pasākums ietver valsts atbalsta elementus, Komisija pārbaudīs, izmantojot tādu pašu pieeju kā iepriekš minētajā lēmumā.

11.1. VALSTS ATBALSTA PASTĀVĒŠANA

- (81) EK līguma 87. panta 1. punktā ir paredzēts, ka, “ja vien šis līgums neparedz ko citu, ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm”.
- (82) Valsts pasākumu var kvalificēt par valsts atbalstu EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē tad, ja ir izpildīti šādi četri kumulatīvi nosacījumi, proti: 1) ar attiecīgo pasākumu tiek piešķirtas selektīvas ekonomiskas priekšrocības; 2) šīs priekšrocības finansē no valsts līdzekļiem; 3) šīs priekšrocības rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus un, visbeidzot, 4) šīs priekšrocības iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- (83) Tādēļ ir vietā izklāstīt iemeslus, kuri ļauj uzskatīt, ka attiecīgais pasākums atbilst kumulatīvajiem nosacījumiem un ka tas tātad ir valsts atbalsts par labu RATP EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

⁽²⁷⁾ Saskaņā ar informatīvo ziņojumu, ko senators *Bertrand Auban* 2008. gada 9. jūlijā sniedza Nācijas finanšu, budžeta kontroles un ekonomikas kontu komisijas vārdā, šīs pensiju saistības tiek lēstas EUR 21 miljarda apmērā.

⁽²⁸⁾ Komisijas 2007. gada 10. oktobra Lēmums 2008/204/EK par valsts atbalstu, ko Francija piešķirusi *La Poste* piesaistīto valsts ierēdņu pensiju finansēšanas veida reformas veikšanai (OV L 63, 7.3.2008., 16. lpp.).

11.1.1. SELEKTĪVU EKONOMISKU PRIEKŠROCĪBU PASTĀVĒŠANA PAR LABU RATP

(84) Lai novērtētu to, vai attiecīgie pasākumi ietver valsts atbalstu, jānosaka, vai ar šo pasākumu RATP tiek sniegta ekonomiskas priekšrocības tādā ziņā, ka šis pasākums uzņēmumam ļauj izvairīties no tādu izmaksu segšanas, kuras parasti būtu jāsedz no paša uzņēmuma finanšu līdzekļiem, un ka tādējādi šie pasākumi ir lieguši tirgus spēkiem radīt to parasto iedarbību ⁽²⁹⁾.

(85) Šajā kontekstā saskaņā ar pastāvīgu judikatūru parastas izmaksas ir parasti izdevumi, kas saistīti ar ikdienas pārvaldību vai ar uzņēmuma ikdienas darbību ⁽³⁰⁾. Tiesa ir arī nospriedusi, ka par atbalstu uzskatāma to izmaksu atvieglošana, kuras parasti rada slogu uzņēmumu budžetam, ņemot vērā attiecīgo izmaksu sistēmas veidu vai ekonomisko struktūru, savukārt īpašas izmaksas ir papildu izmaksas attiecībā pret parastajām izmaksām ⁽³¹⁾.

(86) Ievērojot Tiesas judikatūru un saskaņā ar savu lēmumu pieņemšanas praksi ⁽³²⁾, Komisija uzskata, ka, lai izmaksas varētu klasificēt kā "parastas" vai "īpašas", ir nepieciešams noteikt atskaites vai salīdzinājuma sistēmu, lai varētu identificēt uzņēmumus, kas būtu salīdzināmā tiesiskajā un faktiskajā situācijā attiecībā uz mērķi, kas tiek īstenots ar attiecīgo pasākumu.

(87) Šajā ziņā jāatgādina, ka, lai piemērotu EK līguma 87. panta 1. punktu, pieteikt tikai noteikt, vai saskaņā ar kādu konkrētu tiesisko režīmu valsts pasākums var dot priekšroku "konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai" EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē, salīdzinot ar citiem uzņēmumiem, kas atrodas salīdzināmā faktiskajā un tiesiskajā situācijā attiecībā pret mērķiem, kuri tiek īstenoti ar attiecīgo pasākumu.

(88) Precīzāk, Tiesa norāda, ka atskaites sistēmas izvēlē jāizmanto divu posmu pieeja: pirmkārt, jānosaka izmaksu

sistēma, kuru skar attiecīgais pasākums, un, otrkārt, jānosaka vispārējais režīms, kas piemērojams attiecīgajai izmaksu sistēmai.

(89) Gadījumā, ja var konstatēt atbilstošu ārējo salīdzinošo sistēmu, attiecībā pret kuru varētu noteikt "neparastu" izmaksu pastāvēšanu, tad attiecīgais pasākums nav uzskatāms par valsts atbalstu EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē. Pretējā gadījumā attiecīgais pasākums ir uzskatāms par valsts atbalstu minētā noteikuma nozīmē.

11.1.1.1. Ārējas salīdzinošas sistēmas nepastāvēšana konkrētajā gadījumā

(90) Piemērojot šo metodoloģiju konkrētajam gadījumam, Komisija uzskata, ka izmaksu sistēmu, kuru skar attiecīgais pasākums, veido sociālās iemaksas, ko darba devējs sedz saskaņā ar savu darbinieku obligāto vecuma apdrošināšanu.

(91) Teorētiskajā ziņā Komisija nošķir divas iespējamās atskaites sistēmas:

— noteikumi, kas obligātās vecuma apdrošināšanas jomā piemērojami vispārējo tiesību pensiju shēmām, tas ir, sociālās drošības shēma, ko pārvalda CNAV, un papildu shēmas, ko pārvalda AGIRC un ARRCO,

— noteikumi, kas obligātās vecuma apdrošināšanas jomā piemērojami citām publiskām iestādēm.

(92) Attiecībā uz pirmo iespējamo salīdzinošo sistēmu, proti, vispārējo tiesību pensiju shēmām, Komisija norāda, ka RATP kopš 2006. gada 1. janvāra maksā sociālo iemaksu, kuras lielums ir identisks sociālajai iemaksai, kuru uzņēmumi maksā pensiju fondos, kas pārvalda vispārējo tiesību shēmas. Tomēr Komisija konstatē, ka 2006. gada 1. janvārī pabalsti, ko RATP tiesīgajām personām izmaksāja no īpašās shēmas, kuru pārvalda CRP-RATP, ir lielāki nekā pabalsti, ko saņem algotie darbinieki, kuri ir vispārējo tiesību shēmu dalībnieki.

(93) Turklāt Komisija konstatē, ka vispārējo tiesību shēmu dalībnieki ir algotie darbinieki, kas strādā saskaņā ar privāttiesību līgumu, savukārt RATP darbiniekiem ir noteikts statuss. Šajā ziņā jānorāda, ka RATP personāla statuss paredz vairākas atkāpes no vispārējo tiesību režīma (sk. 6. zemsvītras piezīmi).

⁽²⁹⁾ 1990. gada 14. oktobra spriedums lietā *Francija/Komisija*, C-301/87, Rec. I-307, 41. punkts.

⁽³⁰⁾ Šajā ziņā sk. Pirmās instances tiesas 2000. gada 20. septembra spriedumu lietā *Spānija/Komisija*, T-55/99, Rec. II-3207. lpp., 82. punkts

⁽³¹⁾ Tiesas 2001. gada 20. septembra spriedums lietā *C-390/98, H. J. Banks & Co. Ltd/The Coal Authority un Secretary of State for Trade and Industry*, Rec. I-6117. lpp., 33. punkts.

⁽³²⁾ Sk. šajā ziņā iepriekš minēto Lēmumu 2008/204/EK un Komisijas 2007. gada 10. oktobra Lēmumu par Grieķijas banku nozares pensiju shēmas finansēšanas reformu (OV C 308, 19.12.2007., 9. lpp.).

- (94) Ievērojot iepriekš minētos apsvērumus un saskaņā ar savu lēmumu pieņemšanas praksi⁽³³⁾, Komisija uzskata, ka noteikumi, kas piemērojami vispārējo tiesību shēmām obligātās vecuma apdrošināšanas jomā, nevar kalpot par salīdzinošo sistēmu analīzē, ko Komisija veic, lai noteiktu, vai pastāv ekonomiskas priekšrocības EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.
- (95) Attiecībā uz otro iespējamo salīdzinošo sistēmu, proti, publiskām iestādēm, Komisija nav spējusi identificēt tādu ekonomisko operatoru kopumu, kas veidotu vienveidīgu grupu un ko varētu izmantot par salīdzinošu sistēmu. RATP daudzējādā ziņā Francijā tiešām ir ļoti īpaša tiesiskā un faktiskā situācija⁽³⁴⁾.
- (96) Noslēgumā Komisija uzskata, ka nav nekādas ārējas salīdzinošas sistēmas, kas ļautu definēt "parastu" iemaksu, ko veic uzņēmumi, kuri atrodas tādā tiesiskajā un faktiskajā situācijā, kas būtu salīdzināma ar RATP situāciju attiecībā uz mērķi, kuru īsteno ar attiecīgo pasākumu.
- (97) Spriedums lietā *Enirisorse*⁽³⁵⁾, ko minējusi Francija, negroza Komisijas secinājumus attiecībā uz priekšrocības pastāvēšanu par labu RATP. Minētajā spriedumā Tiesa savu secinājumu balsta uz apstrīdētā pasākuma salīdzinājuma ar "parastu situāciju", ko Tiesa spēja definēt, taču ko nevar konstatēt šajā lietā.
- (98) Tā kā nav atbilstošas salīdzinošas sistēmas, Komisija uzskata, ka, lai noteiktu, vai pastāv priekšrocības EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē, atskaites sistēma priekšrocību pastāvēšanas novērtēšanai ir paša RATP situācija pirms konkrētā pasākuma piešķiršanas.
- (101) Komisija tādēļ secina, ka attiecīgie pasākumi atbrīvo RATP no izmaksām, kas tai bija jāuzņemas saskaņā ar iepriekš minēto 1948. gada likumu.
- (102) Analizējot to, vai pensiju izmaksas pašam RATP ir vai nav parastas, Komisija uzskata, ka saistības, kas uzņēmumam jāuzņemas saskaņā ar darba tiesību aktiem vai kolektīviem līgumiem, kuri ar arodbiedrībām noslēgti tādā jomā kā atlaišanas pabalsti un/vai priekšlaicīgas pensijas, ir daļa no parastajām izmaksām, kas uzņēmumam jāfinansē no pašu līdzekļiem⁽³⁶⁾.
- (103) Pēc analogijas Komisija uzskata, ka izmaksas, kas RATP jāsedz saskaņā ar 1948. gada likumu, ir parastās izmaksas. Tādēļ, tā kā attiecīgais pasākums ļauj izvairīties no tādu izmaksu segšanas, kam parasti būtu jārada slogs RATP pašu finanšu līdzekļiem, Komisija uzskata, ka ar šo pasākumu operatoram tiek piešķirtas ekonomiskas priekšrocības EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē. Šīs priekšrocības ir selektīvas, jo attiecas tikai uz vienu labuma guvēju.
- (104) Komisija arī konstatēja, ka tad, ja nebūtu paziņotās reformas, īpašās shēmas finansiālā līdzsvara nodrošināšanas pienākums, kas gūlās uz RATP, šī uzņēmuma bilancē būtu pārtapis par saistībām attiecībā pret valsti, kuras grāmatvedības uzskaitē tiktu paredzētas tad, kad notiktu pāreja uz IFRS normām (*International Financial Reporting Standard, Normes Internationales d'Information Financière*), kuras RATP ir piemērojamas kopš 2007. gada 30. jūnija.
- (105) Šis apstāklis apstiprina, ka CRP-RATP izveide atbrīvo RATP no izmaksām, kas tam parasti būtu jāsedz.

11.1.1.2. Ekonomisku priekšrocību pastāvēšana

- (99) Kā jau iepriekš norādīts, saskaņā ar sistēmu, kas pastāvēja pirms 2006. gada 1. janvāra, RATP bija juridiski atbildīgs par saistībām attiecībā uz īpašās shēmas pensijām. Tādējādi RATP bija attiecīgās shēmas finansiālā līdzsvara garantētājs, un "darba devēja" iemaksa, ko RATP veica īpašajā shēmā, nebija no saistībām atbrīvojoša.
- (100) Komisija konstatēja, ka paziņotajā reformā paredzēto noteikumu galvenās sekas ir tādas, ka "darba devēja" maksājumiem, ko RATP veic par savu darbinieku pensijām, tiek piešķirts no saistībām atbrīvojošs raksturs.

11.1.1.3. Lietas *Combis* judikatūras nepiemērojamība konkrētajā gadījumā

- (106) Francijas iestādes detalizētā veidā atsaucas uz spriedumu lietā *Combus*⁽³⁷⁾, kurā Pirmās instances tiesa uzskatīja par "neparastām" izmaksām izmaksas, ko rada tāda uzņēmuma darbinieku izņēmuma statuss, kurš pēc reformas nokļuva vispārējo tiesību situācijā – tāpat attiecībā uz savu darbinieku pārvaldību kļuva identisks saviem konkurentiem. Pirmās instances tiesa norādīja: "Attiecīgā pasākuma mērķis bija *Combus* nodarbināto ierēdņu privilēģēto un dārgi izmaksājamo statusu aizstāt ar līgumdarbinieka statusu, kas būtu salīdzināms ar darbinieku statusu citos

⁽³³⁾ Šajā ziņā sk. lēmumus, kas minēti 32. zemsvītras piezīmē.

⁽³⁴⁾ Sk. šā lēmuma 2. un 3. iedaļu.

⁽³⁵⁾ Tiesas 2003. gada 27. novembra spriedums lietā *Enirisorse SpA/Ministero delle Finanze*, C-34/01, Rec., I-14243. lpp.

⁽³⁶⁾ Sk. 63. punktu Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (OV C 244, 1.10.2004., 2. lpp.).

⁽³⁷⁾ 2004. gada 16. marta spriedums lietā *Danske Busvognmænd/Komisija*, T-157/01, Rec. II-917. lpp.

autobusu pārvaldījumu uzņēmumos, kuri konkurē ar *Combus*. Tātad bija paredzēts *Combus* atbrīvot no neizdevīgas strukturālas situācijas salīdzinājumā ar tā privātajiem konkurentiem. Taču EK līguma 87. panta 1. punkta vienīgais mērķis ir aizliegt priekšrocības, kas dod labumu noteiktiem uzņēmumiem, un atbalsta jēdziens ietver tikai tādus iekļaušanās pasākumus, ar kuriem tiek atvieglotas izmaksas, kas parasti rada slogu uzņēmuma budžetam, un kuri ir uzskatāmi par ekonomiskām priekšrocībām, ko saņēmējs uzņēmums nebūtu ieguvis parastajos tirgus apstākļos. (..) Turklāt tā vietā, lai *Combus* nodarbinātajiem ierēdņiem tiešā veidā samaksātu summu 100 miljonu DKK apmērā, Dānijas valsts tādu pašu rezultātu būtu varējusi sasniegt, minētos ierēdņus pārceļot valsts pārvaldes iekšienē un nemaksājot īpašu kompensāciju, un šāds risinājums *Combus* ļautu tūlīt nodarbināt līgumdarbiniekus, uz kuriem attiektos privāttiesību statuss.”

- (107) Vispirms ir vispārēji jāatgādina, ka lietas *Combus* judikatūru Tiesa neapstiprināja. Daži Tiesas judikatūras aspekti ir pretrunā pieņēmumam, ka neizdevīgas strukturālās situācijas kompensācijas dēļ nebūtu iespējams konstatēt atbalstu. Piemēram, Tiesa ir pastāvīgi norādījusi, ka atbalsta pastāvēšana ir jāvērtē, ņemot vērā valsts veikto pasākumu sekas, nevis cēloņi vai mērķi⁽³⁸⁾. Tiesa ir arī spriedusi, ka atbalsta jēdziens ietver publisko iestāžu piešķirtas priekšrocības, ar kurām dažādos veidos tiek atvieglotas izmaksas, kas parasti rada slogu uzņēmuma budžetam⁽³⁹⁾. Tiesa ir arī skaidri norādījusi, ka izmaksas, kas saistītas ar atalgojumu darbiniekiem, savas būtības dēļ parasti rada slogu uzņēmumu budžetam neatkarīgi no tā, vai šīs izmaksas izriet no normatīvām saistībām vai no kolektīviem līgumiem⁽⁴⁰⁾. Šajā ziņā Tiesa ir uzskatījusi, ka tas apstākļi, ka valsts pasākumu mērķis ir kompensēt papildu izmaksas, neļauj izvairīties no tā, ka tie nebūtu kvalificējami kā atbalsts⁽⁴¹⁾. Šajā kontekstā Francijas iestādes atsauca uz to, ka piemērojams princips, ko Pirmās instances tiesa noteikusi spriedumā lietā *Combus*, apgalvojot, ka ar paziņoto reformu RATP tikai tiek atbrīvots no “parastām” izmaksām.

- (108) Šajā ziņā Komisija uzsver, ka svarīgi materiālie apstākļi lietu *Combus* nošķir no šīs lietas:

⁽³⁸⁾ Tiesas 1974. gada 2. jūlija spriedums lietā 173/73, *Itālija/Komisija*, Rec. 709. lpp., 13. punkts; Tiesas 1987. gada 24. februāra spriedums lietā C-310/85, *Deufil/Komisija*, Rec. 901. lpp., 8. punkts; Tiesas 1996. gada 26. septembra spriedums lietā C-241/94, *Francija/Komisija*, Rec. I-4551. lpp., 20. punkts.

⁽³⁹⁾ Tiesas 1994. gada 15. marta spriedums lietā C-387/92, *Banco Exterior*, Rec. I-877. lpp., 13. punkts; iepriekš minētais spriedums lietā C-241/94, 34. punkts.

⁽⁴⁰⁾ Tiesas 2002. gada 12. decembra spriedums lietā C-5/01, *Beļģija/Komisija*, Rec. I-1191. lpp., 39. punkts.

⁽⁴¹⁾ Tiesas 1961. gada 23. februāra spriedums lietā 30/59, *Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Augstā iestāde*, Rec. 3. lpp., 29. un 30. punkts; iepriekš minētais spriedums lietā C-173/73, 12. un 13. punkts; iepriekš minētais spriedums lietā C-241/94, 29. un 35. punkts; Tiesas 1999. gada 5. oktobra spriedums lietā C-251/97, *Francija/Komisija*, Rec. I-6639. lpp., 40., 46. un 47. lpp.

— kompensācijas tiek maksātas tieši ierēdņiem, ko nodarbina *Combus*, taču pasākums, uz kuru attiecas šis lēmums, skar RATP “darba devēja” iemaksas,

— attiecīgā valsts pasākuma mērķis lietā *Combus* bija šī uzņēmuma nodarbināto ierēdņu privilīģēto un dārgi izmaksājošo statusu aizstāt ar līgumdarbinieka statusu, kas būtu salīdzināms ar darbinieku statusu citos autobusu pārvaldījumu uzņēmumos, kuri konkurē ar *Combus*. Savukārt RATP darbinieku statuss un tiesības pēc attiecīgā pasākuma īstenošanas nemainās. Šis statuss un šīs tiesības atšķiras no to darbinieku statusa un tiesībām, kas saskaņā ar privāttiesību līgumu strādā uzņēmumos, kuri ir vispārējo tiesību pensiju shēmu dalībnieki,

— *Combus* darbību konkurences konteksts bija atšķirīgs no konteksta, kurā darbojas RATP. Akciju sabiedrībai *Combus A/S* pārvaldījumu darbība bija jāpārvalda uz komerciāla pamata un tirgū jāstrādā konkurences apstākļos, kas bija salīdzināmi ar tiem, kādos strādāja privātās autobusu pārvaldījumu sabiedrības. Šādā kontekstā publiskas pārvaldījumu pārvaldības sabiedrības, sarīkojot konkursu, nodod privātiem un valsts uzņēmumiem autobusu pārvaldījumu veikšanu. Saskaņā ar noteikumiem, kas reglamentē konkursus, līgumus piešķir “ekonomiski visizdevīgākajam piedāvājumam” un nav nepieciešams ņemt vērā to, vai konkursa dalībnieks ir privāta vai publiska struktūra. Savukārt RATP rīcībā ir plaša nozare, kura vēl nav liberalizēta un kura saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1370/2007 tiks atvērta konkurencei tikai ļoti pakāpeniski un kurā ekonomiskie spēki tādēļ darbojas ļoti atšķirīgi.

- (109) Komisija uzskata, ka faktisko apstākļu atšķirības starp lietu *Combus* un konkrēto gadījumu ir pietiekamas, lai pamatotu to, ka argumentācija abos gadījumos atšķiras.

11.1.2. VALSTS LĪDZEKĻU KLĀTBŪTNE

- (110) Komisija uzskata, ka aplūkojamais pasākums ir saistīts ar valsts līdzekļiem par labu RATP, jo galīgā atbildība par RATP darbinieku īpašās pensiju shēmas līdzsvarošanu turpmāk gulstas nevis uz RATP, bet gan uz valsti. No reformu īstenošanas dienas valsts nodrošina CRP-RATP finansiālo līdzsvaru, maksājot līdzsvara subsīdiju sociālās drošības struktūrai, taču tad, ja šādu reformu nebūtu, tas pats būtu jādara RATP.

- (111) Tādēļ Komisija secina, ka attiecīgais pasākums ir saistīts ar valsts līdzekļiem EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

11.1.3. KONKURENCES IZKROĻOŠANA UN TIRDZNIECĪBAS IESPAIDOŠANA

- (112) Kā jau iepriekš norādīts, RATP, labuma guvējs no attiecīgā pasākuma, ir mātesuzņēmums vairāku uzņēmumu grupai – grupai RATP, kas darbojas transporta un saistīto pakalpojumu nozarē. Visi šie operatori ir aktīvi iepriekš minēto nozaru Kopienas tirgos.
- (113) Šādā kontekstā ir jāatgādina, ka atbalsts, kura mērķis ir uzņēmumu atbrīvot no izmaksām, kas tam parasti būtu jāsedz saistībā ar ikdienas pārvaldību vai parasto darbību, principā izkropļo konkurences apstākļus⁽⁴²⁾. Tika nopriests, ka ikviena atbalsta piešķiršana uzņēmumam, kas savu darbību veic Kopienas tirgū, var izraisīt konkurences izkropļojumus un iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm⁽⁴³⁾. Turklāt Tiesa norādīja, ka nav pilnībā izslēgts, ka valsts subsīdija, kas piešķirta uzņēmumam, kurš vienīgi sniedz vietējā vai reģionālā transporta pakalpojumus un nesniedz transporta pakalpojumus ārpus savas izcelsmes valsts, tomēr var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē. Ja dalībvalsts piešķir valsts subsīdiju uzņēmumam, tad šī uzņēmuma veiktais pakalpojumu sniegšanas apjoms var tikt uzturēts vai palielināts ar tādām sekām, ka citās dalībvalstīs dibinātiem uzņēmumiem iespējas sniegt šajā dalībvalstī savus transporta pakalpojumus tiek samazinātas⁽⁴⁴⁾.
- (114) Konkrētajā gadījumā RATP grupai ir privilēģēts stāvoklis, salīdzinot gan ar tās konkurentiem attiecīgajā valstī⁽⁴⁵⁾, gan ar tās konkurentiem no citām dalībvalstīm, kuri nevar izmantot attiecīgo pasākumu.
- (115) Šajā ziņā ir jānorāda, ka Regulā (EK) Nr. 1370/2007 ir paredzēta attiecīgo tirgu pakāpeniska atvēršana konkurencei un ka attiecīgās nozares atvēršana konkurencei nozīmē, ka valsts atbalsts uzņēmumam, kas pieder šai nozarei, var iespaidot tirdzniecību Kopienā un attiecīgajā tirgū izkropļot konkurenci.

⁽⁴²⁾ Sk. 2000. gada 19. septembra spriedumu lietā *Vācija/Komisija*, C-156/98, *Rec.* I-6857. lpp., 30. punkts, un tajā minētā judikatūra.

⁽⁴³⁾ Sk. it īpaši Tiesas 1980. gada 17. septembra spriedumu lietā *Philip Morris/Komisija*, C-730/79, *Rec.* 2671. lpp., 11. un 12. punkts, un Pirmās instances tiesas 1998. gada 30. aprīļa spriedumu lietā *Vlaams Gewest/Komisija*, T-214/95, *Rec.* II-717. lpp., 48.–50. punkts).

⁽⁴⁴⁾ Pirmās instances tiesas 2009. gada 11. jūnija spriedums lietā *Itālija/Komisija*, T-222/04, 45. punkts.

⁽⁴⁵⁾ Jāatgādina, ka nav nepieciešams, lai uzņēmums, kas gūst labumu, pats piedalītos tirdzniecībā Kopienā. Ja dalībvalsts piešķir uzņēmumam piešķir atbalstu, tad iekšējā darbība var tikt uzturēta vai palielināta ar tādām sekām, ka citās dalībvalstīs dibinātu uzņēmumu iespējas ienākt šīs dalībvalsts tirgū tiek samazinātas. Turklāt tāda uzņēmuma pastiprināšana, kurš iepriekš nav piedalījies tirdzniecībā Kopienā, var tam dot iespēju ienākt kādas citas dalībvalsts tirgū (šajā ziņā sk. 2002. gada 7. marta spriedumu lietā *Itālija/Komisija*, *Rec.* I-2289. lpp., 84. punkts).

- (116) Tādēļ Komisija uzskata, ka attiecīgais pasākums iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm un izkropļo konkurenci starp šiem operatoriem.

11.2. ATBALSTA NELIKUMĪGUMS

- (117) Saskaņā ar EK līguma 88. panta 3. punktu dalībvalstīm ir pienākums darīt zināmu ikvienu plānu piešķirt vai mainīt atbalstu. Attiecīgā dalībvalsts nevar sākt īstenot ierosinātos pasākumus, kamēr šī procedūra nav beigusies ar galīgo lēmumu.
- (118) Konkrētajā gadījumā Francijas iestādes ar 2006. gada 29. jūnija vēstuli paziņoja par RATP pensiju shēmas finansēšanas reformu. Šajā vēstulē Francijas iestādes norāda, ka šo mehānismu nevarētu uzskatīt par valsts atbalstu, par kuru iepriekš būtu jāpaziņo Komisijai saskaņā ar EK līguma 88. panta 3. punktu.
- (119) Tomēr Komisija konstatē, ka attiecīgo valsts atbalstu Francija ieviesa no 2006. gada 1. janvāra, tas ir, pirms Komisija ir pieņēmusi galīgo lēmumu. Tādēļ Komisija secināja, ka Francija ir rīkojusies nelikumīgi, īstenojot attiecīgo atbalstu pretrunā EK līguma 88. panta 3. punktam.

11.3. ATBALSTA SADERĪBA AR KOPĒJO TIRGU

- (120) Tā kā attiecīgais pasākums ir valsts atbalsts EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē, ir jāpārbauda, vai tas varētu būt saderīgs, ievērojot minētajā līgumā paredzētās atkāpes.
- (121) Šajā ziņā Komisija uzskata, ka vispiemērotākais juridiskais pamats ir EK līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunkts, kas nosaka, ka atbalstu, kas veicina konkrētu darbību attīstību, var atzīt par saderīgu ar kopējo tirgu, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm.
- (122) Ņemot vērā reformas sekas, Komisija uzskata, ka attiecīgā atbalsta saderības novērtējums jāveic attiecībā uz līdzvērtīgu apstākļu izveidi ("*level playing field*") obligāto sociālo iemaksu jomā starp RATP un tā pašreizējiem, iespējamiem un nākotnes konkurentiem pilsētas sabiedriskā transporta tirgū Ildefransā.

RATP iemaksu līmenis salīdzinājumā ar tā konkurentiem reformētajā sistēmā

- (123) Lai analizētu atbalsta sekas un novērtētu konkurences izkropļojuma intensitāti, Komisijai ir vispirms jāizskata RATP veicamo iemaksu līmeni salīdzinājumā ar tā konkurentiem reformētajā sistēmā. Pēc tam Komisija noteiks to, kāda būtu situācija, ja RATP nebūtu saņēmis attiecīgo atbalstu. Visbeidzot, tiks analizētas atbalsta pozitīvās sekas, kā arī tā negatīvās sekas, un pēc tam tiks sastādīts vispārējs kopsavilkums par saderību.
- (124) Komisija vispirms norāda, ka pirms 2006. gada 1. janvāra RATP īpašās pensiju shēmas finansēšana no vispārējo tiesību pensiju shēmu finansēšanas atšķirās divos veidos: iemaksām nebija no saistībām atbrīvojoša rakstura un atšķirās "darba devēja" iemaksas likme.
- (125) Komisija uzskata, ka attiecīgais atbalsts ir sniedzis risinājumu pirmajai atšķirībai starp RATP īpašo shēmu un vispārējo tiesību shēmām. Pirms 2006. gada 1. janvāra RATP maksāja nevis no saistībām atbrīvojošu iemaksu, bet tai bija ar likumu noteikts uzdevums līdzsvarot saviem darbiniekiem paredzēto pensiju shēmu. Paziņotās reformas sekas bija tādas, ka tika ieviesta no saistībām atbrīvojoša iemaksa, kas raksturo maksājumus, kurus vispārējo tiesību darba devējs veic fondā, kurš pārvalda pensiju shēmu, kas balstās uz pārdalīšanas principa. Attiecībā uz otro atšķirību Komisija konstatē, ka paziņotās reformas sekas ir bijušas tādas, ka starp RATP un uzņēmumiem, uz kuriem attiecas vispārējās pensiju tiesības, tiek vienādots obligātās vecuma apdrošināšanas izmaksu līmenis.

Scenārijs bez atbalsta piešķiršanas

- (126) Ja paziņotās reformas nebūtu, tad RATP būtu attiecībā uz finanšu gadiem pēc 2006. finanšu gada jāpilda pensiju saistības attiecībā uz tiem darbiniekiem, kas nodarbināti saskaņā ar uzņēmuma iekšējo reglamentu. Šādu saistību pildīšana tiešā veidā izrietētu no tā, ka "darba devēja" iemaksas attiecībā uz RATP pensijā aizgājušajiem darbiniekiem nebūtu atbrīvojošas no saistībām.
- (127) Turklāt RATP iemaksas vecuma apdrošināšanā, lai nodrošinātu pensiju shēmas finansiālo līdzsvaru, nebūtu pieskaņotas līmenim, ko maksā tā iespējamie konkurenti.
- (128) Tātad, ja paziņotās reformas nebūtu, RATP nāktos uzņemties papildu ikgadējas izmaksas vairāku miljonu euro apmērā, salīdzinot ar reformēto shēmu.

- (129) Tādēļ RATP šo pensiju izmaksu dēļ liberalizēta tirgus kontekstā būtu nonācis neizdevīgākā stāvoklī, un tas būtu būtiski ietekmējis tā darbību.

Atbalsta pozitīvās sekas

- (130) No iepriekš teiktā izriet, ka, ņemot vērā Regulu (EK) Nr. 1370/2007, kas paredz pilsētas sabiedriskā transporta tirgus pakāpenisku atvēršanu, pensiju shēmu, kas RATP piemērojama saskaņā ar 1948. gada likumu, raksturo īpašas iezīmes, kas, ņemtas atsevišķi, rada konkurences izkropļojumus par sliktu RATP un grupai, kurai tas pieder. Attiecīgā atbalsta būtiskākās sekas ir tādas, ka RATP iemaksas tiek pieskaņotas tām, ko veic tā konkurenti un RATP grupas konkurenti, tādējādi likvidējot īpašo konkurences izkropļojumu, kurš skar RATP un RATP grupu.
- (131) Turklāt šī reforma ļauj RATP pakāpeniski sākt rīkoties kā privātam ieguldītājam, kas saskaras ar parastiem komerciāliem ierobežojumiem. Tas ir arī viens no minētās reformas mērķiem.
- (132) Komisija arī uzskata, ka attiecīgais pasākums ir atbilstošs Kopienas interešu mērķim, uz kuru tas vērsts. Neviens cits instruments šo jautājumu nebūtu varējis atrisināt efektīvākā veidā. Protams, būtu bijis iespējams piešķirt civildienesta kompensācijas, taču šāda pieeja netiktu ne pieņemta, ne uzturēta ilgākā laika posmā šīs problēmas strukturālā rakstura dēļ.

- (133) Attiecībā uz pasākumu proporcionalitāti Komisija uzskata, ka piešķirtais atbalsts ir tieši tik liels, cik vajadzīgs. Kopš 2006. gada 1. janvāra RATP veic pensiju maksājumus, kas atbilst tiem, kurus maksā uzņēmums, kura darbinieki ir vispārējo tiesību shēmu dalībnieki.
- (134) Visbeidzot, Komisija uzskata, ka attiecīgais pasākums ļauj nodrošināt pastāvīgumu pensiju sistēmai, kurai nebija iespējams sniegt finansējumu. Komisija turklāt uzskata, ka reforma, kas uzsākta attiecībā uz pensijām, ko maksā saskaņā ar īpašo shēmu⁽⁴⁶⁾, šajā ziņā ir izšķirošs papildu apstāklis. Šajā sakarībā Komisija uzskata, ka šie pasākumi ļoti labi iekļaujas plašākajā dalībvalstu pensiju sistēmu reformā, kuru vēlas gan Padome, gan Komisija⁽⁴⁷⁾.

⁽⁴⁶⁾ Sk. šā lēmuma 21. apsvērumu.

⁽⁴⁷⁾ Šajā sakarā sk. Komisijas un Padomes 2003. gada 18. marta kopējo ziņojumu par dzīvotspējīgām un atbilstošām pensijām (CS/7165/03).

Atbalsta negatīvās sekas

- (135) Veicot statistisku analīzi, Komisija uzskata, ka, no vienas puses, konkurences izkropļojumi, kas ar attiecīgo pasākumu izraisīti pilsētas sabiedriskā transporta tirgū Ildefransā, pēc to būtības ir ļoti ierobežoti, jo, ņemot vērā RATP un tās darbību vēsturi, ir pilnīgi skaidrs, ka pensiju saistības, ko skar reforma, attiecas uz darbībām, kuras vēsturiski veiktas neliberalizētā tirgū, kurā konkurence līdz šim bijusi ļoti vāja. No otras puses, runājot par tirgiem, kuros RATP grupa darbojas ar uzņēmuma RATP meitasuzņēmumu starpniecību, Komisija uzskata, ka attiecīgajam pasākumam ir tikai ļoti margināla ietekme. Attiecīgais pasākums šos tirgus ietekmēs tikai netieši, jo – papildus stingrajam juridiskajam, uzskaites un finansiālajam nošķīrumam starp mātesuzņēmumu un tā meitasuzņēmumiem – paziņotā reforma neattiecas uz darbiniekiem, kas strādā šajos meitasuzņēmumos.
- (136) Veicot dinamisku analīzi, kas, bez šaubām, ir piemērotāka, kā arī ievērojot Regulu (EK) Nr. 1370/2007, Komisija uzskata, ka, lai gan teorētiski attiecīgais pasākums varētu ļaut RATP saglabāt dominējošu stāvokli, šāds risks ir ļoti mazs. Šāds secinājums izriet no tā, ka viss, kas tiek darīts ar attiecīgo pasākumu, ir RATP iemaksu pieskaņošana tā konkurentu iemaksām, kā arī no tā, ka pēc īpašās pensiju shēmas reformas, kas notika 2008. gadā, RATP pensiju shēma šim uzņēmumam nerada nekādu īpašu pievilcīgumu.

Kopsavilkums par vispārējo saderību

- (137) Ievērojot iepriekš teikto, Komisija secina, ka RATP piešķirtā atbalsta negatīvās sekas būs samērā ierobežotas. Ar paziņoto reformu tiek darīts tikai tas, kas tiešām vajadzīgs, lai izveidotu līdzvērtīgus apstākļus attiecībā uz obligātās vecuma apdrošināšanas iemaksām, tiek izbeigta konkurences izkropļojums, kas RATP būtu radījis neizdevīgu stāvokli, un tirdzniecības apstākļi tādēļ netiek mainīti nekādā veidā, kas varētu būt pretrunā kopējām interesēm.
- (138) No tā izriet, ka attiecīgais atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu ar nosacījumu, ka RATP īpašās pensiju shēmas reforma, kas paredzēta tādēļ, lai šo shēmu saskaņotu ar privātā sektora algoto darbinieku un ierēdņu bāzes shēmu vispārējo tiesību noteikumiem, tiek pilnībā īstenota.
- (139) Komisija uzskata, ka iepriekš minētais secinājums nav jāapšaubā tā risinājuma dēļ, kas tika pieņemts tās Lēmumā 2005/145/EK lietā *EDF* ⁽⁴⁸⁾.

- (140) Šajā ziņā pietiek atgādināt, ka minētajā lēmumā Komisija atļāva valsts atbalstu, ar kuru noteiktas nozares uzņēmumi tika atbrīvoti no īpašām pensiju saistībām, kas pārsniedza tās, kuras radās saskaņā ar vispārējo pensiju shēmu, un kas bija tikušas noteiktas monopola laika posmā. Šajā sakarībā Komisija uzskatīja, ka daļējs atbrīvojums no izmaksām, kas rodas saistībā ar to īpašo pensijas tiesību finansēšanas mehānismu, kuras iegūtas pirms reformas datuma, ir valsts atbalsts EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē, kuru var atzīt par saderīgu ar kopējo tirgu. Komisija savā saderības analizē uzskatīja, ka *EDF* situācija pēc savas būtības nav pārāk atšķirīga no "nenovēršamo izmaksu" situācijas enerģētikas nozarē. Runa bija par atbalstu, kura mērķis bija veicināt pāreju uz tādu enerģētikas nozari, kurā valdītu konkurence. Komisija uzskatīja, ka atbalstu *EDF* ir vietā pielīdzināt nenovēršamo izmaksu kompensācijai ⁽⁴⁹⁾, un norādīja, ka tā šādu pieeju izmantos līdzīgu gadījumu analizē.
- (141) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka konkrētajā gadījumā ar valsts atbalstu RATP tiek atbrīvots no pensiju saistībām, kas pārsniedza tās, kuras izriet no vispārējās pensiju shēmas, un kas bija noteiktas pirms tirgus liberalizācijas. Vienlaikus Komisija piebilst, ka ar īpašo pensiju shēmu reformu, kas no 2008. gada sākuma īstenota RATP, šī uzņēmuma darbinieku īpašā pensiju shēma tiek pieskaņota privātā sektora algoto darbinieku un ierēdņu bāzes shēmu vispārējo tiesību noteikumiem.

11.4. SECINĀJUMS

- (142) Noslēgumā Komisija uzskata, ka attiecīgais pasākums ir valsts atbalsts EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē. Šis valsts atbalsts ir nelikumīgs, taču saderīgs ar kopējo tirgu saskaņā ar EK līguma 87.panta 3. punkta c) apakšpunktu.

12. OTRĀ UN TREŠĀ PASĀKUMA NOVĒRTĒJUMS

- (143) Kā norādīts iepriekš, paziņotās reformas paredz, ka no 2006. gada 1. janvāra valsts maksā *CRP-RATP* subsīdiju, kas paredzēta tās kontu līdzsvarošanai.
- (144) Turklāt paredzētā reforma paredz, ka *CRP-RATP* var īpašās shēmas bāzes pensiju tiesības segt no vispārējo tiesību shēmām. Lai ievērotu finansiālās neitralitātes vispārējo principu, saistībā ar šo segšanu ir paredzēta kompensāciju maksāšana uzņemošajām shēmām – šīs kompensācijas *CRP-RATP* vietā uzņemsies maksāt valsts.

⁽⁴⁸⁾ OV L 49, 22.2.2005., 9. lpp.

⁽⁴⁹⁾ Komisijas paziņojums par tāda valsts atbalsta analīzes metodoloģiju, kas saistīts ar nenovēršamajām izmaksām (Komisija vēstule SG (2001) D/290869, 6.8.2001.).

- (145) Ir jānosaka, vai šie pasākumi ir uzskatāmi par valsts atbalstu EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.
- (146) Šajā ziņā jāatgādina, ka EK līguma 87. pants ir piemērojams tikai uzņēmumiem Kopienas konkurences tiesību nozīmē. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru sociālās drošības joma tad, kad tās pamatā ir solidaritātes princips, nav uzskatāma par saimniecisko darbību Līguma nozīmē (sk. 67. apsvērumu 2007. gada 10. oktobra lēmumā par procedūras uzsākšanu) ⁽⁵⁰⁾.
- (147) Ņemot vērā šo judikatūru, Komisija uzskata, ka ne CRP-RATP, ne tie pensiju fondi, kas uzņem RATP aktīvos darbiniekus un pensijā aizgājušās personas, tas ir, CNAV un AGIRC-ARRCO, nav uzņēmumi Kopienas konkurences tiesību nozīmē turpmāk minēto iemeslu dēļ.
- (148) Komisija vispirms norāda, ka konkrētajā gadījumā uz RATP darbiniekiem attiecas obligāta sociālā apdrošināšana, kas ietver neatkarīgu vecuma apdrošināšanas shēmu, kurai ir sociāls mērķis. Tās mērķis ir nodrošināt, lai visām personām, kas tai pievienojušās, būtu apdrošināšanas segums pret vecuma risku neatkarīgi no viņu labklājības stāvokļa un viņu veselības stāvokļa brīdī, kad viņi tai pievienojušies.
- (149) Komisija arī uzskata, ka šī shēma ir saistīta ar solidaritātes principu, jo ar iemaksām, ko veic aktīvie darbinieki, tiek finansētas pensijā aizgājušo darbinieku pensijas.
- (150) Komisija turklāt piebilst, ka attiecīgās shēmas pārvaldība ar likumu tika uzticēta CRP-RATP, kura darbība ir pakļauta valsts kontrolei. Tādējādi tas aptver visu to iemaksu summu, kuras pienākas no RATP algotajiem darbiniekiem un no RATP, un nodrošina to izmaksāšanu un pensiju pakalpojumu. Komisija norāda, ka saskaņā ar Sociālās drošības kodeksa L711-1. pantu CRP-RATP ir piešķirtas visas funkcijas, kas noteiktas minētā kodeksa L111-1. pantā, kurā cita starpā minēts, ka sociālās drošības organizatoriskās struktūras pamatā ir nacionālās solidaritātes princips.
- (151) Visbeidzot, Komisija konstatē, ka savu uzdevumu izpildē CRP-RATP piemēro likumu un tam nav nekādas iespējas ietekmēt iemaksu lielumu, līdzekļu izmantošanu vai pabalstu līmeņa noteikšanu. Izmaksātie pabalsti ir liku-

mīgi pabalsti, kas nav atkarīgi no iekasēto iemaksu summas.

- (152) Ņemot vērā, ka CRP-RATP nav uzņēmums Kopienas konkurences tiesību nozīmē, Komisija uzskata, ka tas, ka valsts CRP-RATP maksā līdzsvara subsīdiju un ka valsts CRP-RATP vietā finansē kompensācijas, nav valsts atbalsts EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

RATP personāla pensiju fonda (CRP-RATP) izveide ir uzskatāma par valsts atbalstu, uz ko attiecas LEK līguma 87. panta 1. punkts un ko Francija piešķirusi nelikumīgi, pārkāpjot EK līguma 88. panta 3. punktu.

Šis valsts atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu saskaņā ar EK līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu ar nosacījumu, ka RATP īpašās pensiju shēmas reforma, kas paredzēta tādēļ, lai šo shēmu saskaņotu ar privātā sektora algoto darbinieku un ierēdņu bāzes shēmu vispārējo tiesību noteikumiem, tiek pilnībā īstenota.

Tādēļ šī atbalsta sniegšana tiek atļauta.

2. pants

Tas, ka valsts CRP-RATP maksā līdzsvara subsīdiju un ka valsts CRP-RATP vietā finansē kompensācijas saistībā ar īpašās shēmas bāzes tiesību segšanu no vispārējo tiesību shēmām, nav uzskatāms par valsts atbalstu EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Francijas Republikai.

Briselē, 2009. gada 13. jūlijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks
Antonio TAJANI

⁽⁵⁰⁾ Piemēram, apvienotajās lietās C-159 un C-160/91, *Poucet un Pistre* Tiesa nosprieda šādi: "Slimokases vai organizācijas, kas piedalās sociālās drošības publiskā pakalpojuma pārvaldībā, pilda tikai un vienīgi sociālu funkciju. Šīs darbības pamatā ir nacionālās solidaritātes princips, un tai nav nekādu ar peļņas gūšanu saistītu mērķu. Izmaksātie pabalsti ir likumīgi pabalsti, kas nav atkarīgi no iemaksu summas. No tā izriet, ka šī darbība nav saimnieciska darbība un ka organizācijas, kas ar to nodarbojas, tādēļ nav uzņēmumi Līguma 81. un 82. panta nozīmē."